

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 116 din data de 23.02.2022

Dosar nr. 268/2021

Petiția nr. 2712/08.04.2021

Petent: Fundația Szekler Monitor

Reclamat:

Obiect: postare pe Facebook referitoare la un monument ridicat în Sângeorgiu de Mureș: *"UDMR și Ungaria insultă din nou demnitatea poporului român și ridică un nou monument al minciunii. Monumentul "Martie negru" ridicat la Târgu Mureș, inaugurat în prezența unor membri ai UDMR și reprezentanți ai Ungariei, reprezintă o insultă la adresa memoriei victimelor evenimentelor din martie 1990. UDMR și Ungaria mistifică din nou istoria și calcă în picioare adevărul. Despre cele petrecute în martie 1990 la Târgu Mureș vă recomand: <https://evz.ro/razboiul-hibris-din-martie-1990...>"* La această postare au apărut comentarii de genul: *"Tras jos cu un tractor si spart. Asta făcut!", "Exact!", "neghiobi ăstea de magheari", "Frate, porcăria asta trebuie trasă jos cu un tractor. Este o insultă. Cel bătut era un român, parcă Cofariu după nume.", "Și o urare din partea mea pentru ungurii de pretutindeni: Să trăiască ... ca morcovul în pământ.", "Nu cumva a fost făcut cu bani românești?! De urgentă dat jos!", "FER VECHI! Poate îl demolează cineva și îl topește.", "Cu buldozerul în statuia lor...urgent", "Chiar nu putem face nimic cu aceste jigodii?", "Sper să nu îmi vină să mă pis când trec pe acolo!", "Toate mizeriile astea trebuie demolate urgent!", "Tb. interzise monumentele ungurești!", "Trebuie marginalizată șogorimea ... ei sânt turiști la noi în România.", "Acești nemernici trebuiesc împușcați!", "Afară cu toți bozgorii care nu sunt de bună credință și care nu vor să respecte legile și tradițiile României!", "Obrăznicie turanică.", "Măgari sau maghiari."*

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

1. **Fundația Szekler Monitor** cu sediul în municipiul Gheorgheni, Piața Libertății nr. 22, jud. Harghita, e-mail: szekler.monitor@sic.hu

Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamațiilor

2.– deputat, cu adresa de corespondență la Palatul Parlamentului – Camera Deputaților - Grupul Parlamentar AUR, str. Izvor, nr. 2 - 4, sector 5, București, e-mail:

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa înregistrată sub nr. 2712/08.06.2021 a fost citată fundația petentă, iar prin adresa înregistrată sub nr. 4320/08.06.2021 a fost citată partea reclamată, fără un termen de audiere, din cauza contextului evoluției situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2. Nu s-a primit nici un răspuns de la partea reclamată. În consecință s-a reluat citarea părților prin adresele înregistrate sub nr. 6672/07.09.2021 fără un termen de audiere, din cauza contextului evoluției situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2. Citațiile au fost comunicate pe adresele de e-mail.

6. Procedură legal îndeplinită.

7. Prin adresa înregistrată sub nr. 6689/07.09.2021 fundația petentă comunică că este de acord cu soluționarea speței în lipsă, iar prin adresa înregistrată sub nr. 6751/09.09.2021, partea reclamată solicită judecarea în lipsă.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

8. Prin petiția înregistrată la CNCD cu nr. 2712/08.04.2021 fundația petentă susține că pe pagina de Facebook a părții reclamate, acesta a făcut public o postare despre un monument ridicat în satul Sângeorgiu de Mureș, în memoria celor șase victime ai evenimentelor din martie 1990 de la Târgu Mureș. La această postare au apărut un număr mare de comentarii, prin care s-au blamat cei care au inaugurat acel monument (respectiv formațiunea politică care reprezintă în Parlament maghiarii din România), dar și întreaga comunitate maghiară din România. Exemplu : *"Tras jos cu un tractor si spart. Asta făcut!", "Exact!", "neghiobi ăstea de maghear", "Frate, porcăria asta trebuie trasă jos cu un tractor. Este o insultă. Cel bătut era un român, parcă Cofariu după nume.", "Și o urare din partea mea pentru ungurii de pretutindeni: Să trăiască ... ca morcovul în pământ.", "Nu cumva a fost făcut cu bani românești?! De urgentă dat jos!", "FER VECHI! Poate îl demolează cineva și îl topește.", "Cu buldozerul în statuia lor...urgent", "Chiar nu putem face nimic cu aceste jigodii?", "Sper să nu îmi vină să mă pis când trec pe acolo!", "Toate mizeriile astea trebuie demolate urgent!", "Tb. interzise monumentele ungurești!", "Trebuie marginalizată șogorimea ... ei sânt turiști la noi în România.", "Acești nemernici trebuiesc împușcați!", "Afară cu toți bozgorii care nu sunt de bună credință și care nu vor să respete legile și tradițiile României!.", "Obrăznicie turanică.", "Măgari sau maghiari."*

9. Se remarcă că se incită la distrugerea unui monument funerar, ridicat în memoria unor cetățeni, victime ale unde evenimente neplăcute. Postarea a avut multe reacții (aproape 873), 651 de redistribuiri și 193 de comentarii.

10. Se arată că persona reclamată, prin textul publicat pe pagina sa de Facebook militează împotriva unui drept al minorității maghiare din România (dreptul de a ridica un monument funerar unor persoane care au fost victimele unui conflict interetnic).

Susținerile părții reclamate -

11. Prin adresa înregistrată sub nr. 6751/09.09.2021, partea reclamată comunică că a luat cunoștință de sesizare, că este neîntemeiată și solicită judecarea în lipsă.

IV. Cadrul legal aplicabil

12. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

✓ **Constituția României**

Art. 1 alin. (3)

„România este stat de drept, democratic și social în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.”

Art. 4 alin. (2)

„România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.”

Art. 16 – Egalitatea în drepturi

” (1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.

(3) Funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate, în condițiile legii, de persoanele care au cetățenia română și domiciliul în țară. Statul român garantează egalitatea de șanse între femei și bărbați pentru ocuparea acestor funcții și demnități.

(4) În condițiile aderării României la Uniunea Europeană, cetățenii Uniunii care îndeplinesc cerințele legii organice au dreptul de a alege și de a fi aleși în autoritățile administrației publice locale.”

Art. 29 - Libertatea conștiinței

„(1) Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi îngădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale.

(2) Libertatea conștiinței este garantată ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc.

(3) Cultele religioase sunt libere și se organizează potrivit statutelor proprii, în condițiile legii.

(4) În relațiile dintre culte sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de învrăjbiere religioasă.

(5) Cultele religioase sunt autonome față de stat și se bucură de sprijinul acestuia, inclusiv prin înlesnirea asistenței religioase în armată, în spitale, în penitenciare, în azile și în orfeline.

(6) *Părinții sau tutorii au dreptul de a asigura, potrivit propriilor convingeri, educația copiilor minori a căror răspundere le revine.*"

Art. 30 - Libertatea de exprimare

„(1) *Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.*

(2) *Cenzura de orice fel este interzisă.*

(3) *Libertatea presei implică și libertatea de a înființa publicații.*

(4) *Nici o publicație nu poate fi suprimată.*

(5) *Legea poate impune mijloacelor de comunicare în masă obligația de a face publică sursa finanțării.*

(6) *Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.*

(7) *Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.*

(8) *Răspunderea civilă pentru informația sau pentru creația adusă la cunoștință publică revine editorului sau realizatorului, autorului, organizatorului manifestării artistice, proprietarului mijlocului de multiplicare, al postului de radio sau de televiziune, în condițiile legii. Delictele de presă se stabilesc prin lege.*"

✓ **O.G 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată**

Art. 2 „(1) *În prezenta ordonanță, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex sau orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată sau orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.*"

Art. 15 „*Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ura rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.*”

✓ **Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale**

Art. 10 Libertatea de exprimare

(1) *„Orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea*

de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare.

(2) Exercițarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.”

Art. 14 Interzicerea discriminării

“Exercițarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.

✓ **Ordinul nr.144/2008 privind procedura de soluționare a petițiilor și sesizărilor**

V. Motivele de fapt și de drept

13. Colegiul director este sesizat să analizeze postarea părții reclamate de pe pagina de socializare Facebook, un text referitor la un monument ridicat în Sângeorgiu de Mureș. Colegiul se va pronunța asupra limitei libertății de exprimare și încălcarea dreptului la demnitate umană.

14. În soluționarea prezentei sesizări, apreciem că sunt incidente următoarele texte de lege:

- art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;
- art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003;
- art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare O.G. 137/2000).

15. Colegiul este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate a persoanei, interzicerea discriminării raportată la afirmațiile părții reclamate, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

16. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie:

- **să fie prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
- **să urmărească un scop legitim,**
- **să fie necesară într-o societate democratică și**

- **să fie proporțională cu scopul urmărit** (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

Ingerința să fie prevăzută de lege

17. **Prima cerință**, cea a **existenței unei prevederi legale**, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000. Totuși, se apreciază că acest text de lege trebuie coroborat cu art. 2. alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „*prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație*”. Se apreciază că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile**, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

18. Raportat la **scopul legitim urmărit** prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România, cu precădere ne referim în prezenta cauză, la cetățenii de o altă naționalitate.

19. Protecția demnității unor grupuri constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, declarațiile, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

- un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură pe criteriul etnic și religios,
- ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de apartenența la un grup etnic și religios – astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

20. Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

21. Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.

22. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „*relevante și suficiente*” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „*nevoi imperioase*” („*pressing social need*”).

23. Identificarea unei „*nevoi imperioase*”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar **autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei „nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere** (Corneliu Bârsan,

Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.)

24. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „*margine de apreciere*” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „*nevoi sociale presante*”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO. (vezi *Handyside v. United Kingdom* par. 48 și par. 49).

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

25. În scopul de a determina dacă declarația obiect al prezentei sesizări constituie un discurs de ură, Colegiul director va examina: **obiectivul urmărit de către partea reclamată, contextul în care a avut loc, conținutul afirmațiilor, rolul în societate al persoanei, autor al afirmației.**

26. Obiectivul urmărit este important: au dorit aceștia să disemineze opinii legate de etnia sau naționalitate ori a urmărit doar informarea publicului asupra unui subiect de interes public (vezi *Jersild c. Danemarca*)? La acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina, acest aspect neavând relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

27. Partea reclamată a publicat pe pagina sa de socializare, Facebook, despre un monument ridicat în satul Sângeorgiu de Mureș, în memoria unor victime ale evenimentelor din luna martie 1990 de la Târgu Mureș.

28. Colegiul director apreciază că afirmațiile/remarcile părții reclamate nu sunt de natură a atinge o limită prin care să se încalce un drept fundamental, încât dreptul la libertatea de exprimare să devină secundar.

29. Una din principalele caracteristici ale democrației constă în posibilitatea pe care ea o oferă de a rezolva prin dialog, fără a se recurge la violență, problemele pe care le are de soluționat un stat, chiar și atunci când acestea sunt extrem de dificile sau stânjenitoare, iar democrația se „hrănește” din libertatea de exprimare”. (ibidem, pct. 66). Marginea de apreciere a statelor este semnificativ redusă (îngustă) atunci când autorul afirmațiilor este o personalitate, opiniile formulate având un larg impact.

30. Totuși, o ingerință a statului în această speță, prin constatarea și sancționarea faptei ca fiind o formă de discriminare, deci limitarea libertății de exprimare, ar constitui un exces, o limitare nejustificată, o măsură neproportională în raport cu pericolul social al faptei și cu scopul urmărit. O ingerință a statului ar fi fost justificată dacă ar fi existat orice element de incitare expresă la ură pe criteriul libertății de conștiință.

31. Prin urmare, Colegiul director constată că postarea are caracter de interes public, atâta timp cât este făcută într-un spațiu online, cum este Facebook, dar nu depășește limitele libertății de exprimare.

32. Din perspectiva analizei limitelor libertății de exprimare, rolul, poziția autorului declarației supusă controlului este determinantă. Partea reclamată este politician, deputat AUR, persoană publică. Prin hotărârea CEDO, secția I, hotărârea *Verlagsgruppe News GmbH c. Austria*, 14 decembrie 2006, 76918/01 se arată faptul că *Art. 10 permite și publicarea unor texte ce pot aduce atingere demnității unei persoane, dacă subiectul este de interes public și a fost tratat cu bună credință*. Se reiterează

faptul că este esențial pentru persoanele publice ca, atunci când se exprimă în public, să manifeste o responsabilitate corespunzătoare poziției lor.

33. Libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

34. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică. (CEDO, Lingens c. Austriei).

35. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care aceasta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice. De aici decurge poziția privilegiată acordată liberei discutări a chestiunilor de interes general, atunci când aceasta intră în conflict cu alte valori pe care statul le poate în mod legitim apăra.

36. Se apreciază că, în speța de față nu se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare. Totuși, trebuie avute în vedere stereotipurile, atât cele pozitive, cât și cele negative, atât de către societate în general cât și de politicieni, rolul acestora fiind deosebit de important în formarea unei societăți care își respectă toți semenii săi, fără nici un fel de deosebire.

37. Pentru considerentele de mai sus, având în vedere obiectivul urmărit de către partea reclamată, conținutul postării, contextul în care a avut loc, rolul în societate a persoanei, autor al afirmației, Colegiul director constată că nu se întrunesc elementele constitutive ale art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000, republicată, postarea se încadrează în limitele libertății de exprimare prevăzute de art. 2 alin. (8) din același act normativ.

38. În ceea ce privește comentariile cititorilor, venite ca reacție la postările părții reclamate, Colegiul director se raportează la Decizia nr. 2612/2020 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, împotriva Hotărârii CNCD nr. 106/17.03.2018 (în această Hotărâre, Colegiul a reținut fapta de discriminare și a sancționat fapta cu amendă contravențională în cuantum de 2.000 lei), prin care instanța reține faptul că petentul trebuia mai întâi să solicite părții reclamate ștergerea mesajelor cu conținut discriminatoriu, iar la refuzul părții reclamate, petentul avea dreptul să sesizeze Consiliul. Astfel, instanța supremă reține următoarele: *[“Referitor la răspunderea autorilor comentariilor, CEDO a stabilit că pentru constatarea răspunderii în cazul unui jurnalist care a contribuit la disimularea informațiilor ce aparțin unor terți este necesară “existența unor motive deosebit de puternice”. S-a mai reținut de către instanța europeană faptul că reclamații au șters comentariile în discuție de îndată ce au fost*

notificați cu privire la intentarea procesului civil, precum și faptul că acea campanie denigrată nu ceruse niciodată eliminarea comentariilor, ci a mers direct în judecată. Dacă s-ar desființa secțiunea “comentarii” ar fi compromisă libertatea de a comunica informații pe internet. Elementele analizate în cauza Magyar nu pot fi aplicate în speța de față, întrucât știrea postată nu este lipsită de bază factuală, iar pârâtul nu a cerut anterior sesizării CNCD ștergerea respectivelor mesaje. CEDO a mai subliniat faptul că un sistem bazat pe un disclaimer privind responsabilitatea utilizatorilor pentru comentariile postate și un sistem de ștergere a comentariilor la o simplă solicitare a persoanei vizate pot constitui o alternativă pentru a se realiza un just echilibru între drepturile concurente implicate, în situația în care observațiile utilizatorilor terți nu se manifestă sub forma unor discursuri de incitare la ură și a unor amenințări directe la adresa integrității fizice a persoanelor. Chiar dacă autorul sesizării, Arus Zsolt, a selectat numai unele comentarii considerate ofensatoare la adresa comunității maghiare, la o lectură completă se poate observa că autorii respectivelor remarci au înțeles să-și exprime dezaprobarea nu față de comunitatea maghiară, ci față de primarul din localitatea respectivă.... Curtea mai reține, tot prin prisma jurisprudenței CEDO, că deși, agresive pe alocuri, comentariile la articolul postat de, nu se încadrează într-un discurs al urii sau al amenințărilor directe pentru integritatea fizică. Astfel, CEDO a reținut că “deși textul în discuție fusese redactat în termeni foarte duri, peiorativi și insultători, cu toate acestea, declarația citită în ansamblul ei nu avea acest caracter, întrucât a fost făcută în contextul unei discuții cu privire la o chestiune de interes general și public. Comentariile au demonstrat oprobiul cu caracter emotional al reclamantului cu privire la acțiunile...”]

39. Având în vedere cele de mai sus, Colegiul director reține că asociația petentă nu a solicitat părții reclamate ștergerea comentariilor din spațiul public. În consecință, se recomandă ca, pe viitor, să se solicite ștergerea comentariilor care duc la un comportament ostil și degradant la adresa comunității maghiare.

40. De asemenea, Colegiul director reține faptul că partea reclamată folosește *disclaimer-ul* (solicită comentarii decente și avertizează că cele care nu sunt așa vor fi șterse, iar autorii blocați), însă recomandă acestuia să șteargă comentariile care duc la un comportament discriminatoriu sau cele incitatoare la ură, la adresa comunității maghiare sau la adresa oricărei comunități.

41. Astfel, Colegiul director reiterează faptul că este esențial pentru persoanele care se exprimă public să evite comentarii care pot răspândi și conduce la creșterea intoleranței față de o orice comunitate (a se vedea Feret v. Belgium (no. 15615/07), Chamber of Judgment of 16 July 2009 – Curtea Europeană a Drepturilor Omului).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Raportat la textul postat, nu se întrunesc elementele constitutive ale art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, încadrându-se în limitele libertății de exprimare prevăzute de art. 2 alin. (8) din același act normativ;

2. Raportat la comentariile venite ca reacție la postarea părții reclamate, se reține lipsa solicitării exprese a asociației petente de a șterge comentariile cu un posibil caracter discriminatoriu.

3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 23.02.2022 au fost: ASZTALOS Csaba Ferenc - Membru, DIACONU Adrian - Membru, HALLER István – Membru, LAZĂR Maria – Membru, MOȚA Maria – Membru (online), OLTEANU Cătălina – Membru, POPA Claudia - membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 / 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

*Data redactării: 12.05.2022
Redactată și motivată C.O./F.L.I.*

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu**

modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu

